

KARDIOLOGIJA

I. hrvatski kongres preventivne i sportske medicine te kardiološke rehabilitacije *SCIENCE 4 HEALTH*

Nakon dvije odgode (travanj 2020. i rujna 2020.) uslijed COVID pandemije, 1. hrvatski kongres preventivne i sportske medicine te kardiološke rehabilitacije s međunarodnim sudjelovanjem *SCIENCE 4 HEALTH* održan je 17. i 18. rujna 2021. u Grand Hotelu 4 opatijska cvijeta u Opatiji. Kongres je tematski objedinio struku, znanost i praksu. Organizator kongresa bila je Thalassotherapie Opatija – Klinika za liječenje i rehabilitaciju i prevenciju bolesti srca i krvnih žila, odnosno Katedra za rehabilitacijsku i sportsku medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Suorganizatori su bili Radna skupina za prevenciju i rehabilitaciju bolesti srca i krvnih žila Hrvatskoga kardiološkog društva, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Klaster zdravstvenog turizma Kvarnera te Hrvatska udruga kardioloških medicinskih sestara, uz pokroviteljstvo Primorsko-goranske županije. Predsjednik Organizacijskog odbora bio je prof. dr. sc. Viktor Peršić, dr. med., tajnica doc. dr. sc. Dijana Travica Samsa, dr. med., dok su u seestrinskom dijelu Organizacijski odbor prevodile Marica Komosar Cvetković, mag. med. techn., i Irena Kužet Mioković, mag. med. techn. Na skupu je bilo 260 sudionika.

Sadržaj kongresa obuhvatio je ključna znanja o medicini životnog stila, preventivnoj i sportskoj medicini i kardiološkoj rehabilitaciji. Program su činila plenarna predavanja, znanstvena priopćenja te dvije radionice: funkcionalna testiranja u sportskoj i rehabilitacijskoj medicini (CPET) te EKG u sportaša.

Tijekom svečanog otvorenja, kome su nazočili brojni uzvanici iz stručnog, znanstvenog i društveno-političkog života, a koji je vodila novinarka Iva Pavletić Crnić (HRT- Radio Rijeka), prof. Viktor Peršić predstavio je budući projekt, gradnju Centra za sport i prevenciju, u kojemu bi *Thalassotherapie* Opatija postojeće alate iz svakodnevnog kliničkog rada (ehokardiografija, magnetska rezonanca, višeslojna kompjutorizirana tomografija, funkcijski stres-testovi itd.)

Prvi hrvatski kongres preventivne i sportske medicine te kardiološke rehabilitacije održan je 17. i 18. rujna 2021. u Opatiji. Kongres je obuhvatio ključna znanja o medicini životnog stila, preventivnoj i sportskoj medicini i kardiološkoj rehabilitaciji. U suradnji sa Sveučilištem u Rijeci predstavljen je poslijediplomski specijalistički studij Sportska i rehabilitacijska medicina. Organizirani su i obaranje Guinnessovog rekorda u najdužem podvodnom hodu u jednom dahu, dvije radionice: funkcionalna testiranja u sportskoj i rehabilitacijskoj medicini i EKG-u u sportaša, te program Hrvatske udruge kardioloških medicinskih sestara. Uz govornike iz Hrvatske, na skupu su sudjelovali i eminentni svjetski predavači

Svečanom otvorenju kongresa nazočili su brojni uzvanici iz stručnog, znanstvenog i društveno-političkog života, a ukupno je bilo 260 sudionika

integrativnim pristupom primijenila u preventivne preglede sportaša na nacionalnoj razini, a što nasušno nedostaje u Hrvatskoj. Time bi budući Centar za sport i prevenciju pružao višestruku podršku: na razini cjelokupnog zdravstvenog sustava sportaša i podršku pojedincu, s naglaskom na kardiovaskularne, cerebrovaskularne i kardiometaboličke bolesti.

Predavanja o sportskoj medicini i novi poslijediplomski studij

Niz predavanja bio je posvećen sportskoj medicini. Sport ima ključnu ulogu u svakom društvu kroz doprinos socijalnoj koheziji, prevladavanju predrasuda, povećanju pozitivnog utjecaja na javno mnijenje i širenje etičkih i općih principa. Stav o pozitivnom utjecaju tjelesnog vježbanja na unapređenje i očuvanje zdravlja dokazan u brojnim studijama podržava percepciju javnosti kako su upravo vrhunski sportaši najzdraviji i najdinamičniji članovi društva. Stoga iznenadna smrt naizgled

zdravih vrhunskih sportaša često je medijski prezentirana kao javni događaj i zadire u srž našeg senzibiliteta. Neželjeni se događaji najčešće događaju u sportskim arenama i redovito potiču brojna pitanja.

Zbog navedenih razloga, iznenadna smrt u sportaša ima golem zdravstveni značaj, ali i imperativne preventivne zahtjeve koji traže adekvatno znanje iz sportske medicine. Niz predavanja odnosio se na znanstvene i stručne spoznaje o utjecajima sportskih aktivnosti na zdravlje i sigurnost sportaša, iznenadnu srčanu smrt, pripreme vrhunskih sportaša za najbolje performanse te slikovnu dijagnostiku sportskih ozljeda kao i rehabilitaciju istih.

U suradnji sa Sveučilištem u Rijeci predstavljen je i novi poslijediplomski specijalistički studij Sportska i rehabilitacijska medicina na Medicinskom fakultetu u Rijeci. Razvoj sportske djelatnosti podrazumijeva utemeljenost na znanju, upotrebu

Uvodna izlaganja održali su predsjednik Hrvatskog kardiološkog društva akademik Davor Miličić i predsjednik kongresa i Radne skupine za prevenciju i rehabilitaciju bolesti srca i krvnih žila Hrvatskog kardiološkog društva prof. dr. sc. Viktor Peršić, dr. med.

Znanstveno istraživački tim projekta „Utjecaj rekurentne hipoksije na metabolizam mozga, endokrinološki i kardiorespiratorni sustav u profesionalnih ronioaca“ (slijeva): Viktor Ivaniš, dr. med., dr. sc. Antonija Ružić Baršić, dr. med., doc. dr. sc. Igor Barković, dr. med., prof. Felix Wensveen, dipl. biolog, doc. dr. sc. Dijana Travnica Samsa, dr. med., i doc. Tamara Turk Wensveen, dr. med.

modernih tehnologija, organiziranost i stručnost, a traži i znanstveno-razvojnu potporu. Uzmu li se u obzir zahtjevi i potrebe modernog sporta, mnogo je prostora za daljnje obrazovanje i usavršavanje kadrova jer se u sportskoj medicini i rehabilitaciji mora voditi računa o suvremenim trendovima, nadogradnji specifičnih medicinskih znanja vezanih za sport, obuci i pripremi sportaša, organiziranju i vođenju sporta, radu trenera, sportskih učitelja, voditelja sportske rekreacije itd. Strukturiran je poslijediplomski specijalistički studij sportske i rehabilitacijske medicine. Multidisciplinarnim programom koji obuhvaća različita područja znanosti svaki će polaznik dopuniti i usavršiti svoje znanje iz područja sportske i rehabilitacijske medicine. Suvremen studijski program omogućava pokretljivost studenata u nacionalnom i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja. Najavljeno je i skorašnje izdavanje sveučilišnog udžbenika Katedre za rehabilitacijsku i sportsku medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, koji će obuhvatiti teme preventivne i sportske kardiologije.

Prevenција kardiovaskularnih bolesti, medicina životnog stila
Važna tematska jedinica bila je prevencija kardiovaskularnih bolesti s naglaskom na kardiometaboličke bolesti. Istaknuta je važnost djelovanja na čimbenike rizika, način života i prehranu u cilju provođenja preventivnih mjera za sprječavanje razvitka simptomatske kardiovaskularne bolesti, unaprjeđenja kvalitete života i sprječavanja kardiovaskularnih događaja koji mogu imati fatalne ishode. No imajući u vidu starenje

populacije, globalizaciju i urbanizaciju, socioekonomsku situaciju, visoku prevalenciju nekih čimbenika rizika kao što su pretilost i dijabetes, može se očekivati sve veće opterećenje kardiovaskularnim bolestima ne poduzmu li se sveobuhvatne mjere prevencije.

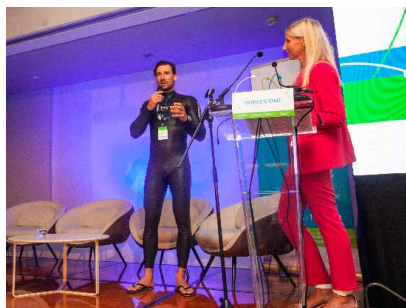
Posebna tematska jedinica bila je medicina životnog stila koja pomiče granice smanjujući incidenciju i prevalenciju te posljedičnu onesposobljenost od posljedica kardiovaskularnih bolesti te omogućuje ne samo „dodavanje godina životu“, već i „dodavanje života godinama“.

Programi sekundarne prevencije
Set predavanja bio je posvećen programima sekundarne prevencije, tj. kardiološke rehabilitacije kao dijela sveobuhvatne skrbi bolesnika s kardiovaskularnim bolestima. Naglašeno je da ukupne preventivne i sveobuhvatne rehabilitacijske mjere u bolesnika s razvijenom kardiovaskularnom bolešću predstavljaju sveobuhvatni program kliničkog liječenja, unaprjeđenje funkcionalnoga kardiorespiratornog kapaciteta bolesnika i maksimalnu korekciju rizičnih navika s ciljem postizanja maksimalnog zdravlja, osobne i obiteljske dostatnosti, kao i sprječavanje novog kardiovaskularnog incidenta. Korist takvih programa dokazano je predstavljena smanjenjem simptoma bolesti, poboljšanjem radnog kapaciteta i globalnog rizičnog profila te ukupnom promjenom dinamike aterosklerotskog procesa, smanjenjem pobola i smrtnosti, a u konačnici i troškova liječenja.

Naglasak je bio na tjelesnoj aktivnosti u programima kardiološke reha-

bilitacije, koja, da bi ostvarila pozitivni utjecaj na prevenciju i terapiju kardiovaskularnih bolesti, treba biti pravilno dozirana kao i svaki lijek te je sastavni dio velikog broja preporuka i smjernica Europskog kardiološkog društva. Prikazano je kako u Hrvatskoj program stacionarne kardiološke rehabilitacije održava visoku razinu stručnog djelovanja. Predstavljen je rad kardioloških rehabilitacijskih centara u Hrvatskoj (Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju bolesti srca, pluća i reumatizma Thalassotherapy Opatija, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice i Poliklinika za prevenciju kardiovaskularnih bolesti i rehabilitaciju Srčana, Zagreb) i kojim su izazovima ti centri bili izloženi tijekom COVID pandemije. Poliklinika Srčana predstavila je svoj virtualni program „Kardiovaskularna rehabilitacija u doba korone i potresa“ proveden tijekom 2020. godine. Posljednjih nekoliko godina Thalassoterapija Opatija pomogla je u edukaciji kadra za otvaranje još dva centra, koji su se predstavili na kongresu, a to su centar za prevenciju kardiovaskularnih bolesnika i kardiološku rehabilitaciju u Istarskim domovima zdravlja i Općoj bolnici Dubrovnik. Novi centar kardiološke rehabilitacije otvorit će se uskoro u Orahovici, čime bi se pokrio istočni dio Hrvatske.

U posljednje četiri godine, dvaput godišnje (proljetni i jesenski termin) održavaju se poslijediplomski tečaji stalnog medicinskog usavršavanja I. kategorije „Rehabilitacija u kliničkoj medicini“ i „Sport i srce“ u organizaciji Radne skupine za prevenciju i rehabilitaciju bolesti srca i krvnih žila, Radne skupine za e-kardiologiju te Radne

Tijekom skupa oboren je Guinnessov rekord u najdužem podvodnom hodu u jednom dahu, a novi je postavio Vitomir Maričić (na slici uz voditeljicu Ivu Pavletić Crnić)

O ulozi sestara i fizioterapeuta u kardio-loškoj rehabilitaciji i prevenciji govorile su Irena Kužet Mioković, mag. med. techn., Ana Ljubas, mag. med. techn. i Marica Komisar Cvetković, mag. med. techn.

U programu Sportska medicina/sportska kardiologija sudjelovali su vaterpolist Du-bravko Šimenc, prof. dr. sc. Tim Meyer, dr. med., prof. dr. sc. Viktor Peršić, dr. med., i prim. Zoran Bahtijarević, dr. med.

skupine za kardiologiju rada i sporta Hrvatskoga kardiološkog društva.

Naglašeno je kako u Hrvatskoj postoji loš pristup programima kardiološke rehabilitacije. U svjetlu „COVID ere“ Thalassoterapija Opatija predstavila je rad na novom modelu programa kardiološke rehabilitacije u vidu progresivnog poboljšanja u pristupu zdravstvenim uslugama putem interneta i telemedicine i razvoja novih praksi kao što su održavajuća, doživotna kardiološka rehabilitacija u kućnim uvjetima i virtualni programi kardiološke rehabilitacije. U suradnji sa Sveučilištem u Rijeci predstavljen je zajednički projekt: stvara se inovativna platforma u koju su implementirana sva dosadašnja saznanja.

Sudionici kongresa prisustvovali su i obaranju Guinnessovog rekorda u najdužem podvodnom hodu u jednom dahu u izvedbi sportaša Vitomira Maričića.

Neke tematske jedinice obuhvatile su saznanja o tjelesnom vježbanju u specifičnim uvjetima kao i utjecaju tjelesne aktivnosti na pojedine kronične bolesti i zdravlje. Predstavljeno je i znanstveno istraživanje Thalassoterapije Opatija „Utjecaj rekurentne hipoksije na metabolizam mozga, endokrinološki i kardiorespiratorni sustav u profesionalnih ronionaca“ provedeno u suradnji s Medicinskim fakultetom u Rijeci i Kliničkim bolničkim centrom Rijeka. U istraživanju su sudjelovali prof. dr. sc. Felix Wensveen, dipl. biolog, doc. dr. sc. Tamara Turk Wensveen, dr. med., doc. dr. sc. Igor Barković, dr. med., doc. dr. sc. Dijana Travica Samsa, dr. med., dr.

O tome kako kondicijski pripremiti vrhunskog sportaša govorio je dr. sc. Pero Kuterovac, kineziolog

sc. Antonija Ružić Baršić, dr. med., i Viktor Ivaniš, dr. med.

Tijekom posebne tematske jedinice eminentni znanstvenici predstavili su istraživanja iz kardiogenetike, virusne imunologije, kardiometabolizma te novosti u liječenju matičnim stanicama.

Program Hrvatske udruge kardioloških medicinskih sestara i radionice

Paralelno se odvijao program Hrvatske udruge kardioloških medicinskih sestara, koji je također obradio teme vezane uz COVID pandemiju i posebnu organizaciju rada. Kako struktura programa svih centara kardiološke rehabilitacije predstavlja timski rad, predavanja su multidisciplinarno obuhvatila proučavanje psiholoških faktora povezanih s kardiovaskularnim bolestima, specifičan rad fizioterapeuta uz različite modalitete tjelesnog vježbanja, nutricionističke novitete u području kardiovaskularnih bolesti, muzikoterapiju itd.

Pozdrave sudionicima uputio je i dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci prof. dr. sc. Goran Hauser, dr. med

U sklopu kongresa održane su i dvije radionice: o ergospirometrijskom testiranju, koje daje dodatne korisne informacije standardnom testu tjelesnim opterećenjem, a pomoću koga se analizom ekspiratornih plinova može procijeniti aerobni funkcijski kapacitet, te o EKG-u u sportaša.

Kongres je bio međunarodnog karaktera: uz eminentne predavače iz Hrvatske prisustvovali su i svjetski predavači iz SAD-a, Norveške, Njemačke, Italije, Srbije, Slovenije i Rumunjske. Skup je omogućio pristup novim informacijama, s posebnim naglaskom na kardiovaskularne i kardiometaboličke bolesti te sportsku medicinu. Idući kongres bit će organiziran za dvije godine.

*prof. dr. sc. Viktor Peršić, dr. med.,
predsjednik kongresa
doc. dr. sc. Dijana Travica Samsa,
dr. med.,
tajnica kongresa*